

## A tábori hadtáp alakulatok felkészítésének néhány kérdéséről

*Dr. Csabai Károly ezredes, a hadtudományok kandidátusa*

Az elvonuló szárazföldi csapatok hadművelési feladatainak sikeres megoldása jelentős mértékben függ azok minden oldalú, ezen belül teljes és folyamatos hadtápbiztosításától. A szárazföldi csapatok hadtápbiztosítása részben azok szervezetszerű hadtápegységeivel, -egységeivel, részben az azok mögött elhelyezkedő FRONT vagy FRONT-szintű hadtáptagozat erőivel és eszközeivel kerül végrehajtásra. Ez utóbbi feladat megoldása érdekében kerülnek alkalmazásra a tábori hadtáp alakulatok is.

A tábori hadtáp tagozat más FRONT-szintű hadtáptagozathoz hasonlóan adott esetben alapvetően mozgósítás útján kerül megalakításra. Az állandó harckészültség időszakában csak néhány alakulattal, a legfontosabb, főleg középszintű vezető szervek „M” törzseivel rendelkeznek, az anyagi-technikai eszközök jelentős része csak „M” esetén kerül részükre átadásra, illetve a népgazdaságból való biztosításra. Mindezek a körülmények alapján véve befolyásolják háborúra való felkészítésük rendjét, formáit, módszereit.

A Tábori Hadtápfőnökség a zömében „M”-törzsekkel és keretalakulatokkal rendelkező magasabbegységekhez hasonlóan a tagozatra háruló feladatok előkészítése és adott esetben kellő szinten való végrehajtása érdekében tevékenységét a következő fő területekre fordítja:

— a tábori hadtáp alakulatok mozgósításának, magasabb harckészültségbe helyezésének tervezésére és azok végrehajtásával kapcsolatos rendszabályok végrehajtására;

— a tábori hadtáp alakulatok háborús feladatokra való felkészítésére;

— a tábori hadtáp alakulatok „M”-törzsei által kezelt nagy volumenű és értékű anyagi-technikai eszközök tárolása, karbantartása;

— a tábori hadtáp alakulatok élő „M” törzsei tevékenységének szervezése, irányítása, ellenőrzése.

1. A tábori hadtáp alakulatok mozgósításának, magasabb harckészültségbe helyezésének előkészítését alapvetően a tábori hadtáp alaku-

latok „M” törzsei, kisebb részben a békében élő más alakulatok végzik, az érvényben levő utasítások alapján. E széles körű tevékenységből csak néhányval kívánok foglalkozni.

a) A mozgósítás előírt időre való végrehajtását véleményem szerint alapvetően befolyásolja az adott alakulat mozgósításával kapcsolatos tervek állapota, naprakésztsége, a lebiztosított személyi állomány, technikai eszközök előírt időre való bevonulása s a mozgósításban, valamint a további tevékenységben szükséges anyagi eszközökészletek megléte, illetve elrendelt időre való felvételezése, a mozgósítást végrehajtó, irányító személyi állomány beleértve az MVCS-k begyakorlottságát is.

Az alakulatok mozgósítása szempontjából az utóbbi jelentősége miatt, meghatározó lehet, hogy sikerül-e, vagy milyen mértékben az adott alakulat rendeltetéséből adódó szakfeladatokhoz megfelelően kiképzett állományt lebiztosítani. Pl.: egy hidépítő zászlóalj hadrafoghatóságát döntően befolyásolja, hogy sikerült-e az MN-ben már kiképzett hidépítőket biztosítani, vagy csak polgári szakképzettség alapján lehet azokat biztosítani. Az első esetben aránylag rövid idejű összekovácsolt kiképzés esetén már a hadrafoghatóság biztosítható, a második esetben már szükséges lehet néhány hetes kiképzés. S végül, ha még az utóbbi sem biztosítható, mert az adott területen csak erre kiképzetlen állomány van, akkor szükséges lehet az ilyen állomány néhány hónapos kiképzését is végrehajtani.

A békében élő alakulatoktól átadásra kerülő keretek csak akkor segíthetik elő a mozgósítás gyors végrehajtását, ha azok a tervezett beosztásnak megfelelő szakkiképzésben részesültek, s ha diszlokációjuk alapján előírt időre való beérkezésük biztosítottnak látszik, s végül, ha az adott alakulat részére elrendelt mozgósítási-összekovácsolási tevékenységre azok bevonhatók. Ellenkező esetben az ilyen keretek nemcsak hogy nem könnyítik, hanem egyes esetekben egyenesen meg is nehezítik az adott „M” alakulat „M” készenlétének előírt időre való elérését.

Az „M” személyi biztosítás érdekében kiírt állomány megfelelő kiképzettsége esetén is igen nagy gondot kell fordítani azok állandó figyelemmel kísérésére, majd a tervek pontosítására. Pl. a gépjárművekkel bevonuló gépkocsivezetők „M”-törzsek által történő állandó figyelemmel kísérése a gépkocsiszállító egységeknél alapvetően befolyásolhatja az amúgy is igen rövid „M” készenléti idő teljesítését.

b) Az „M”-alakulatok előírt technikai eszközökkel való feltöltése történhet kisebb részben a mozgósítási tervek, vagy a megalakító alakulatok által tárolt használt technikai eszközök átadásával részben, vagy pedig teljes egészében a népgazdaságból való mozgósítás biztosítása útján.

Az „M”-törzsek által helyszínen tárolt technikai eszközök nagyban megkönnyíthetik a mozgósítási készség elérését, ha azok üzemképessége eléri a kívánt szintet. A mozgósítási törzsek ezzel kapcsolatos problémáikra, feladataikra majd később visszatérek.

A mozgósítási alakulatok technikai eszközökkel főleg gépjárművekkel való feltöltésének alapvető formája a népgazdaságból történő mozgósítási biztosítása. Ez az „M”-törzsektől, megalakítást végző alakulatoktól igen gondos tevékenységet igényel. A tábori hadtáp alakulatok szervezetét vizsgálva igen fontos követelményként jelentkezik főleg a gépkocsi-

szállító egységeknél a részükre előírt teherbíró képesség biztosítása. Ez olyan mozgósítási biztosítási követelményt jelent, hogy pl. a 850 t teherbíró képességű gépkocsiszállító zászlóalj részére közel 1000 t nominális szállítóteret kell biztosítani, figyelembe véve a gépjárművek 90<sup>0</sup>/<sub>0</sub>-os technikai és szintén 90<sup>0</sup>/<sub>0</sub>-os átlagos teherbírási mutatóit.

A gépjárművek érintett kiegészítő szervek által történt mozgósítási biztosítása mellett igen nagy gondot kell fordítani azok üzemképességének, állapotának állandó figyelemmel kísérésére is. Ez a biztosítást végző vállalatok által tartott technikai szemléken való részvételt, majd a biztosítási tervek folyamatos pontosítását igényli az „M”-törzsek részéről. De ez a pontosítás nemcsak a gépjárművekre vonatkozik, hanem hasonlóan kell eljárni pl. az út-, hidépítő egységeknél is a biztosításra kerülő út-, hidépítő gépek, eszközök üzemképességének állandó figyelemmel kísérése érdekében.

c) Nem kisebb feladatot jelent az „M”-törzsek, megalakítást végző alakulatok részére a mozgósításban, majd a további tevékenységben szükséges anyagi eszközök és anyagi eszközkészletek biztosítása sem.

Bár a mozgósított alakulatok részére szükséges mozgósítási anyagi eszközök egyre nagyobb része kerül a helyszínen biztosításra, mégis alakulatonként és anyagfajtként változóan nagy gondot jelent ezek megoldása. Ha ehhez még azt is hozzávesszük, hogy a mozgósított alakulatok zöménél a helyszínen tárolt anyagokat is jelentős távolságról kell szállítani a megalakulási körletbe, akkor igen nagy volumenű szállítási feladatokkal kell számolni. A szállítási feladatok nagyságát alapvetően befolyásolja az is, hogy:

— a felvételezett, vagy megalakulási körletbe kiszállítandó anyag szállítására már békében rendelkezünk szállító gépjárművekkel, vagy ezt csak a mozgósításkor bevonulásra kerülő gépjárművekkel kell megoldani;

— az adott áradó helyen egyidejűleg hány gépjármű rakható, illetve rendelkezünk-e ehhez megfelelő rakodószemélyezettel, vagy rakodásgépesítési eszközökkel;

— hogyan vannak szállításra előkészítve az áradó, vagy a kiszállító által az adott anyagi eszközök: célszerűnek látszik, ha az áradás helyén az anyagi eszközök alegységenként, azon belül gépjárművenként, szakanyagokként vannak szállításra előkészítve, megfelelő áradás-átvételi okmányokkal együtt.

Az anyagi eszközök felvételezésénél adott körletbe való kiszállításánál célszerű olyan sorrendet alkalmazni, hogy:

— első ütemben a személyi állomány, az alegységek állománytábla, hadinormák szerinti felszereléséhez;

— második ütemben pedig a mozgó és kiegészítő anyagi készletek megalakításához szükséges anyagi eszközök kerüljenek kiszállításra.

d) A mozgósítás időben való végrehajtását a fenti feltételek megléte esetén is döntően befolyásolja a mozgósítást irányító, végrehajtó személyek, a mozgósítást végrehajtó csoportok állományának helyes kialakítása, kellő szintű begyakoroltatása. Az elmúlt évben lefolytatott mozgósítást

végrehajtó csoport gyakorlatok és az általunk szervezett módszertani bemutató tapasztalatai is egyértelműen bizonyítják a mozgósítást végrehajtó csoportok megnövekedett szerepét.

Igen gondos állománykiválasztással a mozgósítást végrehajtó csoport tevékenységének helyes kialakításával sok-sok gyakorlással lehet csak elérni, hogy a mozgósítást végrehajtó csoport működőképességét az előírt időre elérje, és az első tartalékosok beérkezését már felkészülten fogadhasa. Az általunk szerzett tapasztalatok alapján célszerűnek látszik:

— a mozgósítást végrehajtó csoportok tevékenységét külön kidolgozott időgrafikon alapján megszervezni;

— az egyes részlegeket a tevékenységükhöz szükséges munkajegyekkel, okmányokkal, jelzőeszközökkel előre ellátni;

— a beérkező alegységparancsnokokat a saját alegységeik személyi állományának, technikai eszközeinek átvételére bekapcsolni, hogy a kötelékrendezést már saját maguk végezhessék;

— a mozgósítást végrehajtó csoport által berendezett helyek, körletek őrzését az azokkal való összeköttetést feszesen megszervezni.

2. A tábori hadtáp alakulatok háborúra való felkészítése számtalan rendszabályt ölel fel. Ezek közül a továbbiakban csak néhány, véleményem szerint, alapvetően a tábori hadtáp alakulatokhoz biztosított állomány felkészítésével kapcsolatos kérdésekkel kívánok foglalkozni. A személyi állomány felkészítése a vonatkozó utasítások szerint:

— parancsnoki vezetési foglalkozásokon,

— mozgósítási szemléken,

— mozgósítási, összekovácsolási gyakorlatokon,

— meghatározott idejű kiképzések, átképzések keretében kerül végrehajtásra.

a) A parancsnoki vezetési foglalkozások aránylag rövid múltra tekintenek vissza. Alapvető rendeltetésük az adott alakulathoz biztosított tiszt, tiszthelyettes-állomány megismertetése, mozgósítási, harcckészültségi és háborús feladataikkal, bizonyos fokú összekovácsolást elérni a törzsek állományán belül. A foglalkozások napirendjét célszerű úgy meghatározni, hogy a biztosított, főleg tartalékos tiszt, tiszthelyettesi állomány felfrissíthesse korábban megszerzett ismereteit és egyben felkészülhessen a következő egyre bonyolultabbá váló mozgósítási-felkészítési feladatok végrehajtására.

Az elmúlt évben lefolytatott 5 napos (40 óra) parancsnoki vezetési foglalkozásokon az alábbi témakörök kerültek beállításra:

— a tábori hadtáp tagozatról való tájékoztató, az adott tábori hadtáp alakulat helye, szerepe, várható alkalmazása;

— az adott alakulat mozgósításával és harcckészültségbe helyezésével kapcsolatos munkatervek (munkafüzetek) kidolgozása;

— a mozgósítás időszakában lefolytatásra tervezett kiképzések levezetésével kapcsolatos foglalkozási jegyek kidolgozása;

— törzshadijáték lefolytatása.

A parancsnoki vezetési foglalkozások ideje alatt célszerű a tartalékos tiszti, tiszthelyettesi állománnyal az alapvető szabályzatok, utasítások megismertetése délutánonként egyéni tanulás és konzultáció keretében, a törzshadjátékok keretében pedig az adott alakulat várható alkalmazásának jobb megszervezése érdekében meghatározott körletek, útvonalak szemrevételezését is beállítani.

b) A mozgósítási szemlék végrehajtása igen nagy segítséget adhat az adott alakulatok mozgósítási feladatainak gyakoroltatására, készségének felmérésére. Ebből kiindulva ezek előkészítésére igen nagy gondot kell fordítani.

A mozgósítási szemléket célszerű az alábbiak szerint lefolytatni:

— a mozgósítás elrendelése, a mozgósítást végrehajtó csoportok készenlétének elérése, a berendelt személyi állomány átvételének végrehajtása;

— a személyi állomány részére a fegyverzet, felszerelés kiadása, kötelékrendezése;

— az előírt mozgósítási, összekovácsolási kiképzés végrehajtása;

— az előírt mozgósítási készenlét idejében alaki szemle végrehajtása;

— a személyi állomány leszerelése, útbaindítása.

A mozgósítási szemlék folyamán az elmúlt évben lefolytatott gyakorlatok tapasztalatai alapján a legnagyobb problémát:

— a személyi állomány a megkívántnál nagyobb mennyiségben történt polgári ruhában való bevonulása;

— az előírt összekovácsoló kiképzés kellő szintű lefolytatása;

— az alaki szemle az előírt időn túl történő levezetése okozták.

Az első probléma — amely abból adódott, hogy a már hadiruházattal ellátott tartalékosok otthon hagyva hadiruházatukat polgári ruházatban vonultak be — megoldása érdekében a mozgósítási törzsek az érintett kiegészítő szervekkel közösen fokozták a felvilágosító munkát. Megjegyzem, hogy már a behívóparancsokon is szerepel a kiadott hadiruházatban való bevonulásra utaló kötelezettség.

A még be nem öltöztetett állomány részére tájegységenként meghatározott helyeken a megyei ruházati részlegek tevékenységének elősegítése érdekében a szükséges szinten tartalékkészleteket is előkészítettünk.

Az összekovácsoló kiképzés terén a fő probléma, hogy a foglalkozásvezetők egy része nem rendelkezett előre kidolgozott foglalkozási jegyekkel, vagy egyes esetekben megfelelő felkészültséggel a foglalkozások levezetésére. Csökkentette a foglalkozások színvonalát a kellő mennyiségű, a gyakorlatias oktatást elősegítő kiképzési segédeszközök hiánya is.

A foglalkozások jobb előkészítése érdekében a foglalkozásvezetőkkel a parancsnoki vezetési foglalkozások keretében kidolgoztattuk a foglalkozási jegyeket. Az általános jellegű (fegyver, vegyvédelem, egészségügyi) foglalkozásokhoz központilag adtunk ki foglalkozási jegyeket, melyek az érintettek mozgósítási csomagjaiban kerültek elhelyezésre.

Az alaki szemle előkészítését és levezetését nagyban nehezíti az, hogy a mozgósítási törzsek állományának ritkán van lehetősége hasonló jellegű, az Alaki Szabályzat szerinti tevékenység szervezésére. Ez okozza

az alakzat megalakításának elhúzódsát, a vezényszavak, jelentések nem előírászerű alkalmazását. A gyakorlatok tapasztalatai alapján újból beigazolódott annak helytállósága, hogy a határozott, egyértelmű vezényszavak hallattára a tartalékos állomány igen rövid idő alatt képes a két-éves sorkatonai szolgálat alatt a korábban már megszokott rendet, alakiságot felvenni és betartani. Ezen tapasztalatok figyelembevételével tervezzük, hogy a továbbiakban nagyobb gondot fordítunk az „M”-törzsek tiszti és a más alakulatoktól lebiztosított parancsnoki állomány parancsnoki kiképzésére.

c) A tábori hadtáp alakulatok felkészítésének legjelentősebb, egyben legnehezebb módja, az „M” összekovácsolási gyakorlatoknak előkészítése és levezetése.

A tábori hadtáp alakulatok rendeltetése, az azokhoz biztosított személyi állomány összetétele, felkészültsége, s végül az ilyen gyakorlatok levezetésére rendelkezésre álló keretek figyelembevételével a tábori hadtáp alakulatok mozgósítási-összekovácsolási gyakorlatait célszerű megfelelő differenciáltsággal végezni az alábbiak szerint:

— 3—5 évenként a vezető szervek és azok kiszolgálását, híradását biztosító, továbbá a harcászati feladatokra hivatott alakulatok részére;

— 5 évenként a FRONT szintű hadtápbiztosítási feladatokat megoldó közlekedési, szállító, javító stb. alakulatok részére;

— 8—10 évenként a többi alakulat részére.

A fenti alakulatok mozgósítási összekovácsolási gyakorlatait azok várható alkalmazásából a részükre szükséges népgazdaságtól biztosított technikai eszközök jellegétől és mennyiségétől függően célszerű különböző időszakokban levezetni. Ennek az elvnek a figyelembevételével a következő időtartamú gyakorlatok levezetése célszerű:

— 2—3 napos harckészültségi gyakorlat. Ebből 1 nap behívásból, 1 nap leszerelésből és 1 nap a kijelölt harckészültségi körlet elfoglalásából áll. Ezt célszerű a nagyszámú tábori hadtáp eü., javító stb. alakulatoknál alkalmazni;

— 3—4 napos gyakorlat a szállító alakulatok részére. Ezen gyakorlatok időbeosztása a következő lehet: 1 nap bevonulás, 1 nap kiképzés, 1—2 nap szállítási feladatok megoldása, 1 nap leszerelés. Ilyen gyakorlatok voltak az 1972-ben levezetett Borsod-72., Pilis-72 gyakorlatok is;

— 4—8 napos szakharcászati gyakorlat levezetése harcászati feladatok végrehajtása érdekében. Ebben az esetben az időelosztás lehet 1—1 nap bevonulás, leszerelés, 1—1 nap gyakorlatra való elvonulás, 2—4 nap szakharcászati feladat végrehajtása lövészet, híd-, útépités, bázistelepítés stb.;

— 10—21 napos mozgósítási-összekovácsolási rendszergyakorlatok, melyek keretében a tábori hadtáp tagozat egy ágazatának csaknem valamennyi alakulata gyakorlatot hajt végre. Ezek is lehetnek többfélék: csak a vezető szervek részére (ilyen volt a Tranzit-72 pk.-i és törzsvezetési gyakorlat 1972. 9. 14—22-ig); a vezető szervek részére parancsnoki és törzsvezetési gyakorlat, egyes alakulatok szakharcászati gyakorlatával egybekötve. Ezek részére nem kerül levezetésre önállóan harckészültségi, szakharcászati gyakorlat. (Ilyen volt az 1969. évi Tranzit közlekedési és

1971. évi „Komplexitás” anyagi biztosítási rendszergyakorlat.) A rendszergyakorlatok, az egy tagozat kereteit túllépve több tagozat azonos rendeltetésű alakulatainak bevonásával, lehetnek MN, illetve MNK szintűek is. Pl. ilyen volt a fent már említett Komplexitás-71 gyakorlat s ilyen az időszakonként levezetésre kerülő Orion egészségügyi rendszergyakorlat is.

A tábori hadtáp alakulatok mozgósítási-összekovácsolási gyakorlatait a fentiek figyelembevételével úgy célszerű megtervezni, előkészíteni és levezetni, hogy egy-egy ilyen gyakorlat után legalább 4—6 évig az adott alakulat személyi állománya ne változzon lényegesen.

A másik amire célszerű ügyelni, hogy a tábori hadtáp alakulatok ezen gyakorlatokon várható háborús feladataikat gyakorolhassák. Pl. a híd- és útépítő zászlóaljnak a várható híd- és úthelyreállítási feladatoknak megfelelő gyakorlati feladatot oldják meg, mert csak ez esetben tekintetjük azokat háborús feladatokra felkészülteknek.

A gyakorlatok során külön gondot kell fordítani a vezető szervek, az alakulatok törzseinek összekovácsolására. Ezt úgy lehet leggyorsabban elérni, ha a már lefolytatott — többek között a Sopron-72 — rendszergyakorlatokhoz hasonlóan első ütemben a gyakorlat előtt 10—15 nappal a tisztii állományt, 7—10 nappal a tiszthelyettesi állományt, a gyakorlat előtt 2—3 nappal „Á” változat elrendelésével az előkészítő csoportot hívjuk be. Mindezek kedvező előfeltételeket teremtenek a bevonuló légénységi állomány fogadásához, magas szintű kiképzéséhez és gyors összekovácsolásához, egyben mentesíti a megalakító vagy a gyakorlatvezető szerveket az alakulatok mozgósításával kapcsolatos feladatok közvetlen szervezése alól. Egyben jó feltételeket is teremt a középszintű tábori hadtáp szervezetek, dandártörzsek, bázisfőnökségek gyakoroltatásához.

A mozgósítási-összekovácsolási gyakorlatok előkészítését és levezetését is célszerű difrenciálni. Így pl. a dandárok, bázisok állományába tartozó alakulatok gyakorlatait célszerű, ha az adott dandár, bázis mozgósítási törzsek készítik elő és vezetik le.

d) A tábori hadtáp alakulatok állománya részére levezetésre kerülő kiképzések közül csak a parancsnoki, szakmai továbbképzések, a törzskiképzés és a tartalékos legénység továbbképzésével kívánok foglalkozni.

A parancsnoki továbbképzés alapvető célja az egyes törzsek és az alárendelt parancsnokok várható háborús feladatokra való felkészítése. Ezen a téren az egyik fő problémát az MN kijelölt alakulataitól keretként átadásra kerülő hivatásos állomány felkészítése okozza. Az egyik ilyen probléma pl. az, hogy ezen tiszték egy része nem vesz részt mozgósítás esetén lebiztosított beosztása szerinti parancsnoki továbbképzésen arra való hivatkozással, hogy békebeosztása szerinti parancsnoki kiképzésen való részvételre is kötelezik. A másik problémát az időegyeztetés okozza. A parancsnoki kiképzést tervező „M”-törzs hiába igyekszik a keretet adó alakulatok várható elfoglaltságát figyelembe vevő tervet készíteni, az esetek egy részében így sem érhető el az oda biztosított hivatásos állomány kiképzésen való részvétele. Márpedig a parancsnoki és szakmai képzés együttes végrehajtása alapján befolyásolja mozgósítás esetén az adott vezető szerv működőképességét.

A törzsképzés terén hasonló problémák jelentkeznek. Véleményem szerint a keretként átadásra kerülő hivatásos állomány mozgósítási be-

osztása szerinti felkészítésének a jelenleginél hatékonyabb módon történő megvalósítása eleve jó kapcsolatot tételez fel az adott mozgósítási törzs és a keretet adó alakulat között. Ezt az utóbbit segíthetné elő az is, ha a mozgósítási törzs részére elrendelt harcalkészültségi ellenőrzés során a hivatásos keret is bevonulna, s az egy-két évenként levezetésre kerülő hadijátékokon is részt vennének.

A tábori hadtáp alakulatokhoz biztosított tartalékos állomány nagy része sorkatonai kiképzésben már részesült. Problémát okoz, hogy az esetek zömében nem a megszerzett katonai képzettség szerinti „M”-beosztásba van tervezve, illetve egyes kategóriákban a mozgósítás biztosítás csak polgári szakképzettség alapján történt. Ezen probléma megoldása részben a már fentebb említett mozgósítási felkészítés rendszerben (pl. a szállító alakulatok gépjárművezetői, technikai javító állomány) történik. Egyes kategóriákban azonban szükség van rövid idejű (1—2 hónapos tartalékos képzésre is, olyan bontásban mint pl. út-, hídépítő, forgalomszabályozó, továbbá a légvédelmi, híradó, műszaki, vegyvédelmi beosztásokban levő katonáknál. Ezek át-, illetve továbbképzését célszerű a tábori hadtáp alakulatok, illetve az egyes fegyvernemek, szakcsapatok „M”-bázisain megoldani.

3. A tábori hadtáp alakulatok nagy értékű és tömegű anyagi, technikai eszközeinek tárolása, karbantartása, frissítése, kiadásra kész állapotba tartása, igen nagy feladatot jelent az „M”-törzsek részére.

A feladatot az „M”- törzsek saját békeállományukkal zömükben tisztekkal nyilvánvalóan nem oldhatják meg. A probléma megoldása érdekében célszerű tovább folytatni azt a már néhány évvel ezelőtt megkezdett gyakorlatot, hogy az „M”-alakulatokhoz biztosított tartalékos légényeségi állomány előző pontban említett továbbképzését, átképzését célszerű egybekapcsolni az adott „M”-bázison folyó gyakorlati képzéssel, melynek során a karbantartási frissítési, anyagrendezési feladatok is megoldhatók. Ezt segíthetik elő a már említett „A” változat szerint eszközölt behívások, azok valamivel később történő leszerelése. E feladat más rendszerrel pl. időszakos munkabér terhére ideiglenes igénybevétellel való megoldása nem mindig sikeres.

A tábori hadtáp alakulatok nagyértékű anyagi és technikai eszközeinek tárolása csak kellően kiépített karbantartott „M”-bázisokon lehetséges. Az „M”-bázisok fejlesztése ebből kiindulva a tábori hadtáp alakulatok vonatkozásában alapvető jelentőséggel bír.

Az „M”-bázisokat úgy célszerű kialakítani, hogy azok, az eszközök időjárás viszontagságától való megóvása mellett, minél gyorsabb anyagkiadást tegyenek lehetővé. Ezért szükséges a már fentebb említett alegegyeségenként kocsirakományonként történő tárolás mellett a raktárakban minél több rakodó állás (kiadó hely) létesítése, az „M” bázison belüli körforgalom kialakításához jó minőségű úthálózat építése. Külön jelentőséggel bír a nagyértékű híradó és szakgépjárművek megóvása, amely csak szintárolók építésével oldható meg.

Az „M” bázisok szinte alapját képezik a tábori hadtáp mozgósításának. Ezért bír igen nagy jelentőséggel az azokkal való híradás biztosítása, a tárolt eszközök biztonságos őrzése. Ez utóbbi véleményem szerint indo-



kolttá teszi az „M” bázisokon a technikai őrzés mielőbbi bevezetése feltételének megteremtését.

Külön gondot kell fordítani a lakott helységektől távoleső „M”-bázisok személyi állományának ellátására, szolgálati élet- és munkakörülmények megfelelő szinten történő biztosítására is.

4. A tábori hadtáp alakulatoknak háborús feladatokra való felkészítését alapvetően az e célra tervezett középszintű vezetőszervek és tábori hadtáp alakulatok „M” törzsei hivatottak megoldani.

Az „M” törzsek rendszerében külön helyet foglalnak el a tábori hadtáp alakulatok középszintű szerveinek „M” törzsei. Ezek feladata saját törzseik felkészítése mellett az alárendeltségükbe tartozó alakulatok „M”-törzseinek és „M”-bázisainak közvetlen irányítása is. A középszintű dandár- és bázisfőnökségek „M”-törzsei a fentiekben már kifejtettek szerint az elmúlt évben megkezdték saját alakulataik „M” felkészítésével kapcsolatos tevékenységeket. Az elmúlt év tapasztalatai alapján megvannak a feltételek ahhoz, hogy a háborús felkészítés minden területén megkezdhesék tevékenységüket, s valóban vezető szervé válljanak az adott bázis, dandár állományába tartozó „M”-törzseknek. A középszintű „M”-törzsek egyben alapját, bázisát is képezhetik saját szerveik „M” felkészítésének, s mint vezetőszervek egyben be is tölthetik saját „M”-törzseik közvetlen előjáróinak funkcióit. A középszintű „M”-törzsek tevékenységének kiszélesítése érdekében célszerű lenne kiterjedt feladataikhoz szükséges feltételeket is javítani. Így pl.:

— részükre megfelelő olyan elhelyezési körletet biztosítani, hogy saját törzseik és a saját alakulatok törzsei számára a parancsnoki, szak- és törzskiképzéseket lefolytassák;

— a nagyszámú, nagy területen diszlokált „M”-törzsek ellenőrzéséhez, a kiegészítő szervekkel való kapcsolattartáshoz megfelelő gépjármű biztosítása;

— helyzetük olyan jogi lerendezése, hogy saját és alárendelt „M”-törzseiket teljes mértékben képviselhesék a különböző, főleg kiegészítő szervek felé.

A tábori hadtáp alakulatok „M”-törzsei az elmúlt év tapasztalatai alapján jelentős munkát végeztek saját alakulataik mozgósítási és harc-készültségi feltételeinek biztosítása terén. Az általuk vezetett parancsnoki vezetési foglalkozással, mozgósítási szemlékkel igen sok értékes tapasztalathoz jutottak. Az eredetileg más fegyvernemtől, szakcsapattól idekerült „M”-törzsek tisztii állománya egyre inkább képes alakulata háborús alkalmazásával kapcsolatos feladatok tervezésére, szervezésére is. Az elmúlt év tapasztalatai bizonyították, hogy az „M”-törzsekben folyó munka egész embert igényel. A szerteágazó, nagy megterhelést jelentő mozgósítási-harc-készültségi tervezési, kiegészítő szervekkel való egyeztetési, és a fentebb már említett kiképzési, mozgósítás összekovácsolási gyakorlatok igen sok irányú tevékenységet és átlagon felüli megterhelést is jelentenek. Ezt csak kellően felkészült tisztii állomány képes megoldani. Ez is hozzájárulhat ahhoz, hogy „M”-törzseinkben még mindig vannak feltöltetlen tisztii helyek.

A tábori hadtáp alakulatok felkészítése igen szerteágazó területek, feladatok, kapcsolatok rendszerében kerül végrehajtásra. Jelen tanulmány közzétételével az e területen dolgozók tevékenységéről, problémáiról kívántam teljesség igénye nélkül tájékoztatást nyújtani. Jó lenne, ha a területen dolgozók, vagy a területhez kapcsolódók észrevételükkel segítenék a tábori hadtáp alakulatok elé kitűzött feladatok megoldását.